

59 תמזה הגמרא אף על ביאור זה: **שפיר קאמרי ליה** – טענה טובה
60 השיבו חכמים לרבי ישמעאל, ומדוע הוא סובר שהיה די לתורה
61 לכתוב 'חלב שור' ולכך דורש מהפסוק שיש חילוק מלקיות ביניהם.
62 הגמרא מבארת את המחלוקת באופן אחר: **אלא, היינו מעמא דרבי**
63 **ישמעאל, דקפבר, נכתוב** – היה לתורה לכתוב '**כל חלב בישב לא**
64 **תאכלו, אי נמי** – או שהיתה התורה כותבת '**כל חלב עז לא**
65 **תאכלו**', ובוה לא היה ניתן ללמוד בגזירה שזה מ'שור' של הר סיני,
66 ואם כן **'שור וקשב ועז'** שכתבה התורה **למה לי, שמע מינה לחלק**.
67 ומבארת הגמרא: ואילו **רפנון קברי, ראי כתב הפסוק רק 'כל חלב**
68 **בישב, הוה אמניא שדוקא חלב בישב אסור, ואילו שור ועז שרי** –
69 מותר, **וכי תימא** – ואם תשאל מאי אוקמיא דקשב – מה העדיפות
70 של כשב, שהיינו סבורים שרק חלבו אסור, **משום דנתרבה באליה** –
71 שהתרבה משאר המינים בכך שאף האליה שלו קריבה על המזבח.
72 שנאמר (ויקרא ג, ט) **'אם בישב הוא מקריב את קרבנו וגו', והקריב מזבח**
73 **השלמים אשה לה'** חלבו האליה תמימה לעמת העצה יסירנה, אבל
74 בשאר המינים אין מקריבים את האליה, ולכך אין ללמוד מאיסור
75 חלב של כשב שאף בשור ועז יש איסור אכילת חלב.
76 ומוכיחה הגמרא מברייתא סברא זו של 'נתרבה באליה': **וכדתנא**
77 **רבי חנניא בברייתא, למה מנה חתוב לגבי קרבן בכור, אימורין**
78 **בשור ואימורים פקשב ואימורים פקעו, שבשלשתם יש דין הקטרת**
79 **אימורים, דתיב (במדבר יח ט) 'אף בכור שור וגו' או בכור פקב או**
80 **בכור עז וגו' ואת חלקם תקטיר אשה לריח ניחח לה'**, ולמה נאמר דין
81 הקטרת האימורים בכל אחד מהמינים, והרי יכלה התורה לכתוב מין
82 אחד ונלמד ממנו את כולם, **צריכי** – יש צורך בכך, **דאי כתב הקטרת**
83 **אימורים רק בשור, הוה אמניא** – היינו סבורים לומר דקשב ועז לא
84 **ילפינן מיניה** – אינם נלמדים משור, **דאיכא למיפרך** – שיש
85 להקשות על לימוד זה, **מה לשור, שכן נתרבה בנסכים** – שריבתה
86 התורה את שיעור הנסכים שיש להביא עמו, שהוא חצי ההין, ואילו
87 בכשב ועז מביאים רק רביעית ההין. ואם תקשה, **נכתוב דתמא**
88 **הקטרת אימורים רק בכבור פשב, ונילף** – ונלמד שור ועז מכשב.
89 אף על זה **איכא למיפרך, מה לכשב, שכן נתרבה באליה** –
90 שהתרבה משאר המינים בכך שמקטירים את אילתו, וכמו שהתבאר.
91 ואם **נכתוב דתמא רק עז, ונילף שור וקשב מיניה**, אף בזה **איכא**
92 **למיפרך, מה לעז, שכן נתרבה אצל עבודת פוקבים, שיחיד שחטא**
93 **בעבודת כוכבים מביא עז לקרבנו, שנאמר בפרשת עבודת כוכבים**
94 **(במדבר טו ט) 'ואם נפש אחת תחטא בשגגה והקריבה עז פת שנתה**
95 **לחטאת, ולא ניתן ללמוד מעז את דין הקטרת אימורים בשור**
96 **ובכשב.**
97 הגמרא מבררת עתה מדוע לא די בכך שתכתוב התורה שני מינים,
98 ונלמד מהם את השלישי. שואלת הגמרא: בין לגבי חלב ובין לגבי
99 אימורים, אמנם **מן חד לא ילפינן** – אי אפשר ללמוד דינים אלו
100 מאחד מהם (מ'שור, כשב או עז), וכמו שהתבאר, אך עדין קשה,
101 **נכתוב תרתי ונילף תדא מרתיה** – כתובות התורה רך שנים, ונלמד
102 מהם את השלישי, ומדוע הוצרכה התורה לכתוב את שלשתם.
103 מבררת הגמרא: **הי דין נילף** – איזה מהם ניתן ללמוד מהשנים
104 האחרים, אם נרצה ללמוד את דין השור **מכשב ועז, הרי אית להון**
105 **פירקא** – יש עליהם קושיא, **מה לכשב ועז, שכן נתרבו אצל**
106 **הפסח, שניתן להביא מהם קרבן פסח, שנאמר (שמות יב ה) 'מן הכבשים**
107 **ובן העזים תקחו, ואילו שור אינו קרב לפסח.** ואם תאמר שלא
108 **נכתוב פשב, ונילף** – ונלמד את דינו משור ועז, הרי גם בהם אית
109 **להון פירקא, מה לשור ועז, שכן נתרבה אצל עבודת פוקבים,**
110 שיחיד שחטא בעבודת כוכבים מביא עז, וציבור שחטאו מביאים שור,
111 שנאמר (במדבר טו ט) **'עשו כל העדה פר בן בקר אחד לעלה לריח**
112 **ניחח לה', ואילו כשב אינו בא על חטא זה.** ואם תאמר שלא **נכתוב**
113 **עז, ונילף את דינו משור וקשב, אית להון פירקא, מה לשור וקשב,**
114 **שכן יש בו צד ריבוי, כלומר, שיש בהקרבתם דבר שהוא מרובה**
115 **משאר מינים, בשור הנסכים מרובים, ובכשב מרובה האליה, מה**
116 שאין כן בעז, שאין בו כל ריבוי. הלכך **לא ילפי מהרדי** – לכן לא

1 **שפתיו גם כן נהיו מעשה גבי מנהג, ומדוע פוטרם חכמים במשנתנו**
2 את המגדף, וביאר רבי יוחנן לעיל שטעמם הוא כיון שאין חייבים על
3 לאו שאין בו מעשה. מתרצת הגמרא: **אמר רבא, שאני** – שונה הוא
4 המנהג, **הואיל וישנו בלב** – עיקר חטאו תלוי בכונתו ורוע לבו,
5 שידע למי הוא מגדף, ולכן אין לאו זה נחשב כלאו שיש בו מעשה,
6 **אבל בעלמא** – במקומות אחרים, עקימת שפתיו הו' מעשה, וכן
7 כפיסת קומתו נחשבת מעשה, **חייב**.
8 ממשיכה הגמרא ומקשה: **מתיב רבי זירא, שנינו בברייתא, יצאו**
9 **עדים זוממין מכלל העבירות שחייבים עליהם קרבן, לפי שאין בו**
10 **מעשה, וקשה, אמאי הם נחשבים כמי שלא עשו מעשה, והא לשון**
11 **'על פי בתיב הון, שנאמר (דברים טו טו) 'על פי שני עדים וגו' יקום**
12 **דבר, ואם עקימת שפתיו נחשבת מעשה, אף כאן הרי זה מעשה.**
13 מתרצת הגמרא: **אמר רבא, שאני עדים זוממין, הואיל וישנו**
14 **בראייה** – שעדותם היא על מה שראו בעיניהם, וראייה אין בה
15 מעשה.
16 שנינו במשנה בכלל חייבי כרת וקרבן, **האובל חלב**. הגמרא מבררת
17 כמה חיובי קרבן שייכים בחלב שאסרה התורה: **תנו רבנן, נאמר**
18 **בפסוק (ויקרא אב) 'כל חלב שור וקשב ועז לא תאכלו, ופירט הפסוק**
19 **שלשה מינים אלו, כדי לחייב על כל אחת ואחת, שאם אכל חלב**
20 **של שור, כשב ועז, חייב שלש מלקיות, דברי רבי ישמעאל. והקבצים**
21 **אומרים, אף האובל אינו שלשתם אינו חייב אלא אחת.**
22 מבררת הגמרא: **גימא בהא קמיפלגי** – שמה נאמר שבדבר זה תלויה
23 מחלוקתם, **דרבי ישמעאל סבר, לוקין על לאו שפבבללות, כלומר,**
24 **כשכללה התורה כמה איסורים בלאו אחד, לוקים על כל אחד ואחד,**
25 **ורפנון סברי, אין לוקין על לאו שפבבללות, וכיון ששלשה מיני חלב**
26 **אלו נכללו בלאו אחד, אינו חייב אלא אחת.**
27 דוחה זאת הגמרא, ומבארת באופן אחר את מחלוקתם: **לעולם סבר**
28 **רבי ישמעאל שאין לוקין על לאו שפבבללות, ושאני הבא** – שונה
29 הדבר לגבי איסור חלב, **דמיתרי ליה קרא** – שיש יתור בלשון
30 הפסוק, שאם כוננת התורה לחייב מלקות אחת אף באכילת חלב של
31 מינים שונים, **נכתוב קרא רק 'כל חלב לא תאכלו', והיינו לומדים**
32 **מכך איסור אכילת חלב בבהמות אלו, ואילו לשון 'שור וקשב ועז'**
33 **למה לי** – לשם מה נכתבו, **שמע מינה לחלק** – יש ללמוד מכך שבא
34 הפסוק ללמד שהם לאיין מחולקים, והעובר על שלשתם לוקה שלש.
35 ממשיכה הגמרא ומבארת: ואילו **רפנון סבורים שאין הפסוק מיותר,**
36 **דאי לא בתיב 'שור וקשב ועז, הוה אמניא** – היינו סבורים דאפילו
37 **חלב היה פמשמע** – בכלל משמעות האיסור, **להכי** – לכן כתב 'שור
38 **קשב ועז, למימרא** – ללמדנו דרק חלב שור וקשב ועז הוא
39 **דאסור, אבל חלב דחתי, שרי** – מותר.
40 תמזה הגמרא: **שפיר קאמרי ליה** – טענה טובה השיבו לו חכמים,
41 שהפסוק נצרך למעט חלב חיה, ומדוע סובר רבי ישמעאל שהפסוק
42 מיותר ללמד שיש חילוק מלקיות ביניהם.
43 מבארת הגמרא את מחלוקתם באופן אחר: **אלא, היינו מעמא דרבי**
44 **ישמעאל, דקפבר, אם בן שבאה התורה להתיר חלב חיה, לכתוב**
45 **'כל חלב שור לא תאכלו', והיינו יודעים שרק בהמות בכלל איסור**
46 **חלב ולא חיה, ואם כן 'קשב ועז' למה לי. שמע מינה שכוננת התורה**
47 **לחלק** – ללמד שיש חילוק מלקיות ביניהם. ממשיכה הגמרא
48 ומבארת: ואילו **רפנון סברי, שעדיין אין זו ראייה שהפסוק מיותר, כיון**
49 **דאי כתב דתמא 'כל חלב שור' ללא 'כשב ועז, הוה אמניא** – היינו
50 **סבורים לומר, נילף** – נלמד בגזירה שזה 'שור' 'שור' כמה שנאמר
51 **בהר סיני (שמות יג ט), 'לא תגע בו יד פי סקול יסקל או ידה ירה אם**
52 **בהמה אם איל לא יחיה, ומה גבי סיני, אין הכוונה רק לצאן ובקר,**
53 **אלא חיה ועוף פיוצא בהן** – דינם שזה להם, שאסורים לגעת בהר
54 סיני, אף גבי איסור אכילה של חלב, שנכתב לשון 'שור', אין זה
55 בדווקא, אלא אף חיה ועוף פיוצא בהן. **להכי כתב דתמא** – לכן
56 כתבה התורה 'שור וקשב ועז', **למימרא דחתי דאסור** – ללמד שרק
57 חלב של מינים אלו אסור באכילה, **אבל חלב של חיה ועוף, שרי** –
58 מותר.

המשך מעמוד קנב

11 משום קדש ושנים משום אכילת חלב, כיון שרבי יהודה סובר
12 שבאכילת חלב של קדש יש איסור בפני עצמו של אכילת חלב,
13 ונמצא ששני השמות הם משום חלב, ובאמת לא החשיבה הברייתא
14 את החיוב שהוא משום אכילת קדש.
15 הגמרא דוחה ביאור זה: **מְחַיְיבוּ עָלֶיהָ פְּמַעֲרָבָא** – לעגו בארץ ישראל
16 על ביאור זה, וְנִזְקָמָה – והרי לכאורה היה אפשר להעמיד את
17 הברייתא כגון שאכל חלב דשור וּבָשָׁב וְעוּ, כלומר של שנים מתוך
18 שלשה מינים אלו, ולומר שברייתא זו כרבי ישמעאל היא, דְאָמַר
19 לעיל שהאוכל שלשה מיני חלב, לֹזְקָה שְׁלֹשׁ, וממילא כשאכל שני
20 מינים לוקה שנים,

1 אחת משום נותר, וְחֻטְאָת אַחַת מִשּׁוּם חֵלֶב.
2 המשׁיךְ רמי בר חמא והקשה: אָמַר לִיה לרב חסדא, אִם כֵּן, נִיחַיִּיב
3 נְמִי מִשּׁוּם קוֹדֵשׁ – יש לחייבו גם באשם מעילות, שהרי בשר נותר
4 הוא בשר קדש, שהאוכלו חייב אשם.
5 הגמרא מביאה ביאור אחר לברייתא: אֵלֶּא אָמַר רַב שִׁשְׁתִּי, באמת
6 'שני שמות' המוזכרים בברייתא, שניהם מחמת איסור חלב, וּכְגוֹן
7 דְאָכַל חֵלֶב דְהַקְדֵּשׁ, וְהַבְרִייתָא כַרְפֵי יְהוּדָה הִיא, דִּתְנִינָא, אָכַל חֵלֶב
8 נְבִלָה, או שאָכַל חֵלֶב מוֹקְדֵשִׁין (שֶׁל קרבנות), תְּיִיב שְׁתֵּימָ, אחד
9 משום אכילת חלב ואחד משום אכילת נבילה או משום אכילת בשר
10 קדש, רַבִּי יְהוּדָה אֹמְרִי, אם אכל חֵלֶב מוֹקְדֵשִׁין לֹזְקָה שְׁלֹשׁ, אחת

59 'אישי איש מבית ישראל ומן הגר הגר בתוכם אשר יאכל כל דם
60 ונתתי פני בנפש האכלת את הדם והכרתי אתה מקרב עמתי' (שם פ' טו.)
61 ג. 'כי נפש כל בשר דמו בנפשו הוא ואמר לבני ישראל דם כל בשר
62 לא תאכלו כי נפש כל בשר דמו הוא כל אכליו יכרת' (שם פ' טז.)
63 הגמרא מבררת מדוע נאמרו כמה פסוקים בענין אכילת דם: אמר
64 רבא, שלש ברייתות האמורות בדם, למאי - מה הם באו ללמד,
65 ומדוע לא די לכתוב פעם אחת שיש עונש כרת לאוכל דם. ומבאר
66 רבא: אחת, ללמד שיש חיוב כרת על דם חולין, ואחת לחיוב כרת
67 על אכילת דם קדשים, ואחת לדם התמצית - דם שמתמצה
68 מהבהמה בסוף מיתתה.
69 מקשה הגמרא: הניחא - דרשה זו מובנת לשיטת רבי יהודה, דתניא
70 בברייתא, דם התמצית באוהרה - באיסור לא תעשה בלבד, רבי
71 יהודה אומר, בכרת. ולדברי רבי יהודה מובן שיש צורך בפסוק נוסף
72 לחיוב כרת על דם התמצית, אלא לרבנן שבברייתא, הסוברים שאין
73 עונש כרת על אכילת דם התמצית, הריא למאי אתא - מה בא
74 ללמדנו הפסוק השלישי שמחייב כרת על אכילת דם.
75 מוסיפה הגמרא להקשות: ואפילו לרבי יהודה קשה, שהרי עונש
76 כרת על אכילת דם התמצית אינו נלמד מפסוקים אלו, אלא נפקא
77 ליה - נדרש לשיטתו מן ריבוי הלשון 'כל דם', דתניא בברייתא, רבי
78 יהודה אומר, נאמר בפסוק (שם פ' טו.) 'אישי איש מבית ישראל ומן הגר
79 הגר בתוכם אשר יאכל כל דם ונתתי פני בנפש האכלת את הדם
80 והכרתי אתה מקרב עמתי', ויש לדרוש, שלבאורה היה די לכתוב
81 'אשר יאכל דם', מה תלמוד לומר - מה מלמדנו הכתוב באמרו 'כל
82 דם', שולוי זאת אין לי לרבות מהפסוק אלא חיוב כרת על אכילת
83 דם קדשים, וגם אין לרבות אלא האוכל מהדם שהנפש יוצא בו,
84 [אשר הוא מכפר], והטעם לומר שברם זה עוסק הפסוק, כיון שנאמר
85 בהמשך הפסוקים (שם פ' טז.) 'ואני נתתי לכם על המזבח לכפר על
86 נפשתיכם פי הדם הוא בנפש יכפר', אך דם שאינו מכפר, והיינו דם
87 חולין, וכן דם קדשים אם אין הנפש יוצאת בו אלא הוא דם
88 התמצית, מנין שאף עליהם יש חיוב כרת, תלמוד לומר 'כל דם',
89 שגם באכילת דם חולין דין דם התמצית יש כרת. הרי שמרבי לשון זה
90 לומר רבי יהודה את דין דם התמצית, וחזרת השאלה, מדוע
91 הוצרכה התורה לכתוב שלש פעמים חיוב כרת בדם.
92 הגמרא מביאה את המימרא של רבא בנוסח אחר. מתרצת הגמרא:
93 אלא אימא - אמור את דברי רבא כן, פסוק אחד נצרך לדם חולין,
94 ואחד לדם קדשים ומאותו פסוק לומד רבי יהודה גם דם תמצית,
95 כמבואר בברייתא, ופסוק אחד נצרך לדם כיסוי - דם של חיה ועוף
96 שהתקיימה בו מצות 'כיסוי הדם', שהיה מקום לומר שכבר התבטל
97 לעפר והאוכלו אינו חייב כרת, והשמיענו הפסוק שאף בו יש חיוב
98 כרת.
99 בחמשה מקומות זוהירה התורה שלא לאכול דם: א. 'חקת עולם
100 לדויתכם בכל מושבתיכם כל חלב וכל דם לא תאכלו' (ויקרא ג' טז.)
101 ב. 'וכל דם לא תאכלו בכל מושבתיכם לעוף ולבהמה' (שם ז' כז.)
102 ג. 'על בן אמתו לבני ישראל כל נפש מכם לא תאכל דם והגר
103 הגר בתוכם לא יאכל דם' (שם ז' יב.) ד. 'כי נפש כל בשר דמו
104 בנפשו הוא ואמר לבני ישראל דם כל בשר לא תאכלו כי נפש
105 כל בשר דמו הוא כל אכליו יכרת' (שם ז' יד.) ה. 'דך הדם לא
106 תאכלו על הארץ תשפכנו במים' (דברים יב טו.)
107 הגמרא מבארת לשם מה הוצרכו כל הפסוקים הללו: ואמר רבא,
108 חמשה לאוין האמורין בדם, למה נאמרו. ומבאר רבא: אחת לדם
109 חולין, ואחת לדם קדשים, ואחת לדם כיסוי - דם חיה ועוף שקיימו
110 בו מצות כיסוי הדם, שריבתה התורה שאין דינו כעפר, אלא אסור
111 לאוכלו. ואחת לדם איברין - דם היוצא מן האיברים כחיותהם
112 אותם קודם השיחה לדם התמצית - דם המתמצה ושורת
113 מהבהמה סמוך למיתתה, לאחר שכבר יצא עיקר הדם שהנפש
114 יוצאת בו.
115 אגב הברייתות שדנו במנין המלקיות שיש באכילת חלב ודם, הגמרא
116 דנה במקומות נוספים שכללה התורה כמה איסורים בלאו אחד,

1 כלומר, כיון שכל הלימוד של רבי יהודה מזהיקש הוא שלוקה על
2 חלב שלש, אף משום זרות, אם כן לרבנן האומרים שאין בו אלא
3 אזוהרה אחת, מוכח שהם סוברים שאינו לוקה משום זרות, ואם כן
4 קשה, לאיזה לימוד בא היקש זה של דם לחלב, ומדוע לא כתבה
5 התורה כל איסור בפני עצמו.
6 משיבה הגמרא: מיבעי ליה לכדתניא - היקש זה נצרך ללמדנו דין
7 זה ששינוי בברייתא, נאמר בפסוק 'כל חלב וכל דם לא תאכלו',
8 ויש לדרוש, מה חלב מיוחד בכך שחלבו חלוק בדינו מכשורו,
9 שחלב אסור והבשר מותר, שהרי איסור חלב נאמר בשור כבש ועז,
10 שברם אסור, וממילא אין מצטרפין זה עם זה לשיעור כוית, שהרי
11 הבשר מותר באכילה, ואין איסור והיתר מצטרפים. אף דם, הגם
12 שאיסורו נהג גם בבעלי חיים טמאים שגם בשרם אסור, והיה מקום
13 לומר שיצטרף הבשר לדם להתחייב על כוית מהם, מכל מקום יש
14 לדמותו לחלב בכך שאינו מצטרף לבשר, וממילא נאמר דין זה שאינו
15 מצטרף רק באופן שדמו חלוק בדינו מכשורו, והיינו בבהמה טמאה,
16 שבבשרה יש איסור לאו ואילו בדם יש איסור כרת, ולכן אינם
17 מצטרפים, אף לא לענין לאו של אכילת בשר טמא, אוציא מכלל זה
18 דם שרצים, הואיל דאין דמן חלוק מכשורו כלל, שהרי אף הדם
19 שלהם אסור רק מדין 'שרץ' ולא מדין דם, שמצטרפין הדם והבשר
20 להשלים לכוית.
21 תמזה הגמרא: והא - וכי דין זה, שדם שרצים מצטרף לבשרו,
22 מהקא נפקא - מכאן הוא נלמד, מכך שהוקש דם לחלב, והרי מהתם
23 נפקא - הוא נלמד מהפסוק הכתוב שם, בפרשת שרצים, שנאמר
24 (ויקרא יא כט) 'וזה לכם הטמא בשרץ השרץ על הארץ', ופסוק זה
25 מיותר, שהרי כבר נאמר (שם יא לא) 'אלה הטמאים לכם בכל השרץ',
26 אלא בא הפסוק 'וזה לכם הטמא' ולימד על דם השרץ והשרץ עצמו,
27 כלומר בשרו, שמצטרפין זה עם זה.
28 מתרצת הגמרא: אמנם מהפסוק 'וזה לכם הטמא' יש ללמוד שדם
29 השרץ ובשרו מצטרפים, אך מכל מקום אי לאו היקשא - לולא
30 ההיקש של דם לחלב, סלקא דעתך אמינא - היה עולה בדעתך
31 לומר, שדין זה, שדם השרץ מצטרף לבשרו, הני מילי - זהו רק לענין
32 מומאה, כיון שיש בה איסורא, שמטמא בשיעור קטן של 'ערשה',
33 שבוה עוסק הפסוק שם. אבל לאכילה, ששיעורה גדול יותר, שאיסור
34 אכילה הוא רק בכוית, אימא לא - שמה נאמר שאינם מצטרפים,
35 ולגבי זה אשמעינן היקשא - השמיענו ההיקש של דם לחלב, שהם
36 מצטרפים אף לאכילה.
37 הגמרא לומדת מכך דין נוסף: אמר רבינא, הילכה - כיון שכך, שאנו
38 אומרים שמי שאין דמו חלוק מבשרו, דמו מצטרף לבשרו לענין
39 אכילה, דם נפש ובשרו מצטרפין לשיעור אכילה, ואף שאין הנחש
40 משמונה שרצים האמורים בתורה שהם מטמאים.
41 תמזה הגמרא: מאי קא משמע לן - מה השמיענו רבינא בדבריו,
42 והרי היינו היקשא - דין זה עצמו נלמד מזהיקש של דם לחלב,
43 שדם של בעלי חיים שאינו חלוק מבשרו מצטרף אליו גם לענין
44 אכילה, ולא רק לענין טומאה, וכמו שהתבאר. מתרצת הגמרא:
45 סלקא דעתך אמינא - היה עולה בדעתך לומר, שדווקא שרץ, שהוא
46 משמונה שרצים שמטמאים, כיון דאיתרבי לטומאה - שהתרבה
47 בפסוק לענין זה שדמו ובשרו מצטרפים לטמא, איתרבי גם לאכילה
48 - שדמו ובשרו מצטרפים לאיסור אכילה. אבל נחש, דלא איתרבי
49 לטומאה, שהרי אינו מטמא כלל, לא איתרבי לאכילה, ולא יצטרף
50 דמו לבשרו לענין איסור אכילה, קא משמע לן היקשא - השמיענו
51 רבינא שמן ההיקש יש ללמוד שמצטרף דם נחש עם בשרו, משום
52 שקל מילי דאין דמו חלוק מבשרו משמע - שכל בעלי חיים שאין
53 דמם חלוק בדינם מבשרם, אלא שניהם אסורים, כיון שבכלל ההיקש
54 הם, דגם מצטרף לבשרו לענין איסור אכילה, בין אם הם משמונה
55 שרצים האמורים בתורה, שמטמאים, ובין אם הם משאר שרצים,
56 שאין מטמאים.
57 בשלשה מקומות אמרה התורה שהאוכל דם נענש בכרת: א. 'כל
58 נפש אשר תאכל כל דם ונכרתה הנפש ההיא מעמיה' (ויקרא ז' כז.) ב.

המשך מעמוד קנא

13 ומלשון 'לפני ה' אלהיך' משמע ש**פָּנִים** – בתוך חומות ירושלים, **אֵין**
14 – כן, רשאי האדם לאכול מעשר שני, אבל **פְּחוּזִין**, **לֹא** – אינו רשאי,
15 ואם כן, **לִמָּה לִי דְכַתֵּב רְחֻמָּנָא** – מדוע הוסיפה התורה וכתבה '**לֹא**
16 **תֹּכֵל לֶאֱכֹל פִּשְׁעֵרֶיךָ מֵעֵשֶׂר דְּגַנְךָ וְתִירוֹשֶׁךָ וַיִּצְהָרְךָ**, ודאי בא
17 הפסוק כדי לְחַלֵּק ביניהם, ולומר שחייב מלקות על כל מין ומין.
18 מקשה הגמרא על התירוץ: **אִי מְהֵוּא** – אם היה כתוב רק אותו
19 פסוק, של **וְאָכַלְתָּ לִפְנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ**, הֲוֵה **אֲמִינָא** – הייתי סבור לומר,
20 הֲנִי מִלִּי פִּעֵשָׁה – דבר זה, שחייב אדם לאוכלו בירושלים הוא רק
21 מצות עשה, **אָכַל פְּאִיסוֹר לָאו, אִימָא לֹא** – שמא אינו עובר, ואף
22 שמתוך לשון התורה מובח שאסור לאכול מעשר מחוץ לירושלים,
23 מכל מקום לאו הנלמד מתוך מצות עשה, דינו כמצות עשה, ואין
24 לוקים עליו, **אֲמַטּוֹ לְהִבִּי** – ומחמת כן

1 ומבררת כמה מלקיות יש בהם: **אָמַר רַבִּי אֵילָא**, אדם ש**אָכַל מֵעֵשֶׂר**
2 שני של **דְּגַן וְתִירוֹשׁ וַיִּצְהָר** – תבואה, יין ושמן זית, מחוץ לירושלים,
3 לוקה **שְׁלֹשׁ**, שנאמר (דברים יב ז) '**לֹא תֹכֵל לֶאֱכֹל בְּשַׁעֲרֶיךָ מֵעֵשֶׂר דְּגַנְךָ**
4 **וְתִירוֹשֶׁךָ וַיִּצְהָרְךָ**, הרי שנאמרו כאן שלשה איסורים שונים.
5 מקשה הגמרא: **וְהָא – וְהָא אֵין לֹקִין עַל לָאו שְׂפַכְלָלוּתָא**, כלומר,
6 אם כללה התורה כמה איסורים בלשון 'לא תעשה' אחד, כגון כאן
7 שאמרה התורה 'לא תוכל לאכל', ופירטה אחר כך מינים שונים, אין
8 לוקים על לאו זה אלא מלקות אחת, ומדוע אמר רב אילא שלוקה
9 שלש. מתרצת הגמרא: **שְׁאֵנֵי הִכָּא** – שונה הדבר כאן, לגבי אכילת
10 מעשר שני מחוץ לירושלים, **דְּמִייתֵרֵי קָרְאִי** – שהפסוק מיותר כדי
11 להשמיענו דין זה. ומבארת הגמרא, **מִכְּדִי – הָרִי כְּבַר פְּתַב רְחֻמָּנָא**
12 (דברים יד כג) '**וְאָכַלְתָּ לִפְנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ מֵעֵשֶׂר דְּגַנְךָ תִירוֹשֶׁךָ וַיִּצְהָרְךָ**,